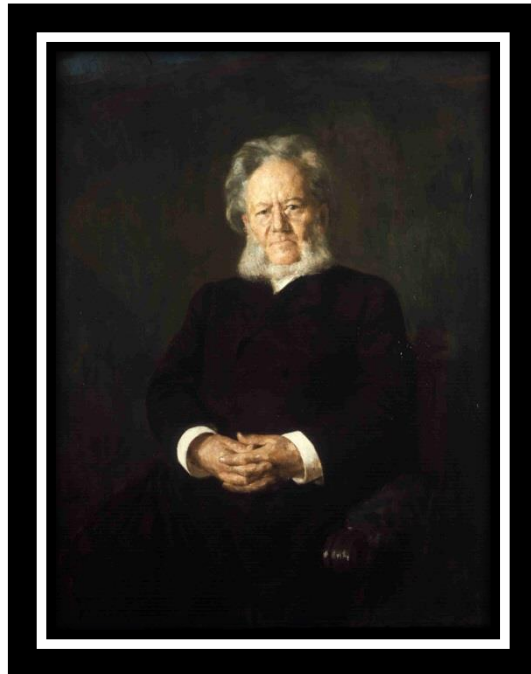

Hvorfor er Ibsen fortsatt populær?

I 2018 er det 112 år siden Henrik Ibsen døde, men fortsatt spilles stykkene hans på de største scenene rundt om i verden. Ibsen var 78 år da han døde, en nokså høy alder for den tiden, og han rakk å skrive 26 teaterstykker og en diktsamling. Det første stykket, *Catilina*, skrev han som 18-åring under pseudonymet Brynjolf Bjarme da han bodde i Grimstad. Ibsen opplevde at mange av stykkene fikk en hard mottagelse. «Jeg skriver ikke om verden slik den burde være med slik den er», sa Ibsen og tok opp mange kontroversielle temaer der han var i sterk opposisjon til det borgerlige livets overfladiskhet og løgnaktighet.

Hvordan forklare Ibsens popularitet?

Det kan være flere måter å svare på dette. Men det er vanskelig å se forbi det dramatekniske, tematikken og rollefigurene i stykkene. Ibsen var svært dyktig i sin bruk av dramatiske

virkemiddel. For eksempel lyssettingen i *Gengangere* bygger oppunder handlingen på en mesterlig måte. Jo mørkere handlingen blir, desto lysere blir været utenfor. Og da sønnen i huset, Oswald, ber sin mor om å hjelpe ham å dø, et helt umulig spørsmål for en mor, skinner solen inn gjennom vinduene og siste replikk fra Oswald er «Solen». Solen blir en metafor på det å slippe livet og en smertefull død. Et annet eksempel er fra *Et dukkehjem*. Her velger Ibsen å legge handlingen til julen, en høytid som for de fleste er forbundet med forventning, glede og tid med familie og venner. Men det er alt annet enn julefornøyelser som utspiller seg hos familien Helmer, og det ender med at Nora forlater mann og barn.

Temaene engasjerer oss fortsatt i dag og er evig aktuelle; forholdet mellom mann og kvinne, foreldre og barn, konflikten mellom karriere og kjærlighet for å nevne

noen. Ibsen var i sterk opposisjon til det borgerlige livets overfladiskhet og løgnaktighet. I mange av stykkene er det hemmeligheter som ikke må komme ut, det vil i så fall kunne få katastrofale følger. Døden, ofte som selvmord, er ikke en ukjent utvei for barn og voksne hos Ibsen slik vi finner det i *Vildanden* og *Hedda Gabler*. Ibsen undersøker individets makt og avmakt i møte med samfunnets forventninger og stengsler. Mange har tatt *Et dukkehjem* til inntekt for kvinnesaken, Ibsen selv mente han skrev om menneskesak.

Det blir sagt at i Kina er Nora mer kjent enn Ibsen, og Ibsen mer kjent enn Norge. Det som er sikkert er at i dag er Ibsen sammen med Shakespeare de to mest spilte dramatikerne i verden.

Ibsens teaterstykker:

Catilina
Kjæmpehøien
Norma
Sancthansaften
Fru Inger til Østeraad
Gildet på Solhaug
Olaf Liljekarans
Hærmændene paa Helgeland
Fjeldfuglen
Kjærlighedens Komædie
Kong-Emnerne
Brand
Peer Gynt
De Unges Forbund
Kejsers og Galilæer
Samfundets støtter
Et dukkehjem
Gengangere
En folkefiende
Vildanden
Rosmersholm
Fruen fra havet
Hedda Gabler
Byggmester Solness
John Gabriel Borkman
Når vi døde vågner

Noen kjente rollefigurer:

Brand, presten som krever alt eller intet fra seg selv og andre.

Peer Gynt, er seg selv nok.

Nora (*Et dukkehjem*), forlater mann og barn for å finne ut om hun eller samfunnet har rett.

Fru Alving (*Gengangere*), tar et oppgjør med tidens forventninger og mangel på livsutfoldelse.

Gregers Werle (*Vildanden*, nådeløs sannhetssøker som ødelegger livet hos menneskene rundt seg.

Hedda Gabler, farlig, ensom, rasende, frustrert, en kvinne som fasinerer og som vi kanskje aldri kommer til bunnen av?

Hva mener du...?

1. Liker du Henrik Ibsens diktning?
2. Hva tror du gjør Ibsen populær i dag?

Å gjøre:

1. Hvilke tre ord forbinder du med Ibsen?
Hvilke ord ble topp tre i klassen?
2. Beskriv en scene fra et Ibsen stykke satt til i dag. Max 500 ord

Sitat...

Det er de små tab i livet, som skærer en så ind i hjertet. At miste alt det, som andre folk regner for nesten ingenting

Byggmester Solness

Hva tenker du om det?